

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Філіпчука Юрія Володимировича
«АРХІТЕКТУРНА ТИПОЛОГІЯ ТЕАТРАЛЬНО-ВИДОВИЩНИХ ЦЕНТРІВ
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування (галузь знань
19 Архітектура та будівництво)

Соціально-моральне виховання дітей та молоді є одним із важливих чинників загального розвитку людини. Найширший простір для втілення виховних завдань батькам та педагогам дає театр. Емоційне ставлення до театралізованого дійства може виховати почуття правди, довіри, справедливості, честі, гідності, страху, совісті, відповідальності, успіху, громадянські почуття та ін. На жаль, в Україні театральні-видовищні центри для дітей та молоді є недостатньо, не розроблена типологія та сучасні методи створення предметно-просторового середовища для театралізованих дійств, здатних вирішити безліч актуальних проблем сучасної педагогіки і психології. З огляду на це, тема дисертаційного дослідження Філіпчука Юрія є надзвичайно актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами Дисертаційне дослідження виконане в межах науково-дослідної роботи кафедри дизайну архітектурного середовища Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка» - «Генеза та розвиток дизайну архітектурного середовища громадських, житлових та виробничих споруд» (0108U010404), а також з тематикою курсового та дипломного проектування кафедри.

Ступінь обґрунтованості, достовірності наукових положень, висновків, рекомендацій у дисертаційній роботі здобувача є об'єктивними та достатньо аргументованими, у відповідності до обраної теми дослідження. Основні наукові положення, практичні результати та висновки, які винесено на захист, обґрунтовані належним чином та були викладені та обговорені на 8-ми науково-практичних заходах. Для вирішення поставлених задач в роботі було використано наступні методи: порівняльного аналізу світового та вітчизняного досвіду проектування; графічного аналізу; анкетування діячів театру (директорів, режисерів, сценографів) та практикуючих архітекторів; класифікації театральні-видовищні центри для дітей та молоді; експериментального, пошукового, конкурсного та реального проектування.

Повнота викладання наукових положень, висновків і рекомендацій у наукових публікаціях. Результати дисертаційного дослідження достатньо висвітлені у наукових публікаціях, зокрема: у періодичному науковому виданні Польщі (1), у наукових фахових виданнях України (4), в колективній закордонній монографії (1), в інших виданнях України (1), а також в тезах та матеріалах конференцій (3).

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи полягає у розробці архітектурної типології театральних-видовищних центрів для дітей та молоді.

У дисертаційній роботі розроблені та науково обґрунтовані положення архітектурної типології театральних-видовищних центрів для дітей та молоді з розробкою нових типів; класифіковано театральні-видовищні центри; подані рекомендації щодо складу приміщень і їх зв'язків.

Мова та стиль викладення є науковим, з використанням наукового стилю та спеціальної термінології. Дослідження містить чіткий розподіл тексту дисертації на окремі частини, що структурно підпорядковані між собою та відображають загальну цілісну ідею дослідження. Загалом, дисертаційна робота складається із вступу, п'яти розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (170 позицій) та додатків.

У *першому розділі* дисертаційної роботи висвітлено основні види та жанри дитячого дозвілля, зокрема видовищного. Виявлені основні типи просторів дитячого дозвілля: в ландшафтному середовищі (в лісах, полях, горах, річках тощо); в обрядах, іграх та ритуалах; в духовно-освітньому середовищі; в культурно-просвітницькому середовищі; в театральному-видовищному.

У *другому розділі* автором проводиться аналіз джерельної бази та описано методику наукового дослідження, запропонований оновлений список архітектурних термінів.

У *третьому розділі* дисертації здійснено дослідження стану будівель театрів юного глядача та театрів ляльок в Україні, класифіковано наявні типи будівель. Визначено чинники, які впливають на архітектуру театральних-видовищних центрів для дітей та молоді, сформовано головні принципи архітектурного проектування театральних-видовищних центрів.

У *четвертому розділі* представлено класифікацію театральних-видовищних центрів для дітей та молоді за трьома основними ознаками: функціональним призначенням; за об'ємно-просторовим та просторово-композиційним вирішенням; за містобудівним розташуванням.

У *п'ятому розділі* здобувачем запропоновано розвиток принципів архітектурної типології театральних-видовищних центрів для дітей та молоді за певними ознаками, запропоновані рекомендації у вигляді схеми ідеальної моделі, щодо складу приміщень і їх зв'язків у будівлях театральних-видовищних центрів для дітей та молоді. Апробаціями принципів розвитку архітектурної типології стали розроблені автором дисертації проектні пропозиції, які знайшли своє застосування у 20-ти проектах: в навчальному (14); конкурсному (2); пошуковому (1); та реальному (3) проектуванні.

Довідка про результати перевірки роботи на академічний плагіат рукопису дисертації Ю. В. Філіпчука свідчить про відсутність порушення академічної доброчесності.

Зауваження до дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота здобувача справляє позитивне враження і має безперечну наукову та практичну цінність. Однак ця робота не позбавлена недоліків, серед них:

1. Перший розділ «Походження та розвиток дитячого дозвілля» перевантажений загальною інформацією, яка мало чим відрізняється у підрозділах 1.1 та 1.2 та не має прямого продовження у подальшому дослідженні.

2. Не достатньо повно висвітлені методи дослідження.

3. У висновках другого розділу 4 пунктом є інформація про впровадження результатів дослідження «...в проектах різних рівнів», в той же час у цьому розділі нічого не сказано про ці проекти.

4. Робота містить орфографічні та стилістичні помилки, у тому числі не чітко сформульовані назви підрозділів.

Висновки про відповідність дисертаційної роботи вимогам МОН України. Проведений аналіз дисертаційної роботи дає підстави стверджувати, що дисертація Філіпчука Юрія Володимировича на тему «Архітектурна типологія театральних-видовищних центрів для дітей та молоді» є завершеною науковою працею, яка відповідає положенням Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40, а її автор – Філіпчук Юрій Володимирович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування.

Офіційний опонент:

доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
кандидат архітектури, доцент

О.М. Дячок

